

الإيمان بالملائكة

Al Khutbah 2

So Bandingan ko Kaparatiyayaa ko Al Malāikah

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَفْضَلِ مَخْلُوقِهِ الَّذِي أَرْسَلَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ مُحَمَّدٍ بِنِ عَبْدِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ . وَبَعْدُ :

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ اتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّهُ قَالَ فِي مُحْكَمِ تَنْزِيلِهِ :

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ، جَاعِلِ الْمَلَائِكَةَ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ ، يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ ، إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . (سورة فاطر ١)

Alhamdulillāhil ladī khalaqas samāwāti wal aldha fī sittati ayyāmin thumas tawā alal arsh, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, was salātu was salāmu alā afdhali makhlūqihī al ladī arsalahu rahmatan lil ālamīn, Mohammadin Bni Abdillahi wa alā ālihi wa sahbihi ajmaīna wa ba'du:

Fayā ibādallāhit taqūllaha wa'lamū annahu qāla fī muhkami tanjīlihi:

Alhamdulillāhi fātiris samawāti wal ardhi, jā'ilil malāikata rusulan oli ajnihatin mathnā wa thulātha wa rubāa, yajīdu fil khalqi mā yashā-o, innallāha alā kulli shai-in qadīru. (Fatir 1)

Manga oripn o Allāh, imanto a alongan a Jumuah na pagosayin tano angkai a bandingan a ika dowā ko rokon o paratiyaya a skaniyan so bandingan ko kaparatiyayaa ko Al Malāikat, sii ko miyaipos a Jumuah na miyazabanding tano so paganay a Rokon o paratiyaya a so kaparatiyayaa ko Allah [s.w.t]. So da tano ron pn kalaboi na patoray a katokawan tano a so Allāh a Mahasuti a Maporo na so kiyapangadn iyan na pizoson ago pimbarang so manga kaadn iyan ago so manga pakaasal a inadnan iyan kiran sabap ko hikmah ongangn iyan a maporo a di kharao a kirakira o inadn. Inadn iyan so manosiya a phoon sa bayank odi na lopa, inadn iyan so manga jinn a phoon sa apoy a pd san so iblis ago so shaytan, na inadn iyan so manga Malāikat a phoon sa sindaw a tihaya.

Imanto na tokawon tano so ptharoon a Malāikat o antonaa siran a kaadn, so Malāikat na katharo a madakl a phoon ko satiman a ngaran a so **Malak**, isa a kabthowa kiran na siran so **Al Malaul A'lā**, sagorompong a manga kaadn a matatampar sa poro a so kamataani kiran na siran na manga kaadn a matatago ko talikhodan o waraan a kamamasaan a maggdam, sa so doniya iran na doniya a rahasiyan a di khagdam o hawas o manosiya, sabap ko pakaasal iran a kaadn a mananaw a phoon sa tihaya, sa aya bo a matao ko kamataani kiran na so bo so Allāh a *Rabbul Alamin*.

Manga oripn o Allāh, giyangkoto a ayah a biyatiya tano kagiya na aya maana niyan na:

So langowan o bantog na rk o Allāh a miyadn ko manga langit ago so lopa, a biyaloy niyan so manga Malāikat a manga Sogo a adn a manga papak iran a dowā, tlo, ago pat (so Allāh) na

phagoman sii ko kapangadn sa nganin a khabayaan iyan, mataan a so Allāh ko kalangowan a shayi a Gomagaos (Fatir 1).

Sabap ko waraan a kiyaadna kiran a phoon sa tihaya, na masosoti siran ko kabaya a kabibinatangi, sa daa ba iran kabaya a kagiginawai, sabap roo na mapopokas kiran so kapakandosa ago so kasopak ko kabaya o Allāh. Pitharoo Allāh a:

لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (سورة التَّحْرِيمِ ٦)

Di ran zangkaan so Allāh ko nganin a inisogo iyan kiran, go giiran nggolawlaan so nganin a ipzogo kiran (o Allāh) (Tahrim 6).

Siran a manga Malāikat na kna o ba siran datar o manosiya ko waraan a kiyaadna kiran, sa di siran khan ago di siran maginom go di siran thorogn go di siran dokawan ko giiran kanggalbk, daa sosen iran a kamamamai ago kabababayi, apiya igira miyaniaropaan siran sa manosiya na daa ba iran sosen a kamamamai ago kabababayi, sa sii siran bo pkhapayag ko bontal a manosiya ogaid na da kiran so waraan a kamamanosiyai ko kazasalin iran sa bontal a manosiya ko sabaad a masa.

So doniya iran na salakaw dn ko doniya o manosiya, sa daa ba iran kapakathotompok. Siran oto a manga Malāikat na inibgay kiran o Allāh a waraan so giiran kapakazalin sa bontal a manosiya ago so salakaw a bontal a maggdam ago pkhailay o mata o manosiya, sa katawan tano so thotolan ko Jibril gowani a phayag ko Maryam sa bontal a mama a manosiya gowani a izampay niyan on so sogoan o Allāh ko kikhawgatn iyan ko Isa a Sogo o Allāh (Maryam -16,17). Go so kiya pakaoma o manga Malāikat ko Ibrahim [a.s.] a zasalin siran sa manga mama (Hud 69-73).

Antonaa i Inadnan Kiran:

Inadn siran o Allāh [s.w.t] a phoon sa tihaya, sa datar o kiyaadna niyan ko Adam a phoon sa lipaw, ago datar o kiyaadna niyan ko Jinn a phoon sa apoy. Piyanothol o Muslim a phoon ko Aishah a miyasoat so Allāh [s.w.t] sii rka niyan a mataan a so Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo iyan a:

Inadn so manga Malaikat a phoon sa tihaya, na inadn so Jinn a phoon sa apoy, go inadn so Adam a phoon ko nganin a iniropa rkano (so lopa a lipaw).

So manga Malāikat na aya darpa iran na so langit, sa aya kapthoron iran ko lopa na sabap ko sogoan o Allāh. Piyanothol o *Ahmad* ago so *Al Bukhari* a phoon ko *Ibn Abbas* a so Rasūlullāh ﷺ na pitharo iyan ko Jibril a: Antonaa i makasasapar rka sa dingka rkami kambisitaa lalayan? Na pitharo iyan a tomiyoron so katharo o Allāh a:

وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ ، وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا (مريم ٦٤)

Go di kami phakatoron inonta o sogoan o Kadnan ka, rk iyan so kasasangoran ami ago so katatalikhodan ami ago so pagltan a ngkoto a dowa, go da maadn so Kadnan ka a balilipatn (Maryam 64).

Aya maana oto na da a mipapaar o Malāikat a pnggalbk n iyan a kababayabaya iyan, ogaid na aya giiniyan manggolawla na so kabaya ago sogoan kiran o Allāh, sabap sa inadn siran a mattgl di siran makambabayabaya sa ba datar o kiyaadna ko manosiya a bigan sa sagintas a kapakambabayabaya, a giyoto i sabap a kiyapaliyogati ron ko kipnggolalann iyan ko sogoan ago so kithaplk n iyan ko lalangan.

So kiyaadna ko Malāikat na miyaona so masa niyan a di so kiyaadna ko manosiya, sa piyanothol kiran o Allāh gowani a kabayaan iyan so kapagadna niyan ko manosiya (so Adam) a ama o manosiya, sa pitharo iyan a:

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ، قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ، قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ (سورة البقرة ٣٠)

Go gowani a tharoon o Kadnan ka ko manga malaikat a sakn na magadn ako sii ko lopa sa pakasasambiin on a giiron nggagantiya, na pitharo iran a pagadn ka on sa taw a phaminasa on ago phamakotoga ko manga rogo, a skami na ipthasbih ami so bantogan ka ago pzotin ami ska, na pitharo iyan a: Mataan a sakn na katawan akn so nganin a di niyo katawan (Al Baqarah 30).

So Manosiya na Makallbi a di Siran:

Manga oripn o Allāh, aya mapayag na so manosiya na makallbi a di so Malāikat, sa miyarinayag oto ko da iran kagagaa sommbag ko manga ngaran a iniiza kiran o Allāh [s.w.t], a miyasmbag oto o Adam sa smbag a ontol a mapiya, sa miniombaw niyan kiran so katao a so inibgay ron o Allāh [s.w.t] sa kiyalawanan iyan siran ko katawi niyan ko manga shayi ago so kasasabota niyan ko manga waraan iyan.

Go makapnggonanao so kiyasogoa o Allāh [s.w.t] ko manga Malāikat sa somojud siran ko Adam sa sojud a sakasakaw kna o ba sojud a simba (ka so sojud a simba na sii bo ko Allāh miyapatot) na karina oto sa so manosiya na lbi a di so Malāikat (Al Baqarah 31-34).

Piyanothol o *Bukhari* a so Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo iyan a: Igira gitas o Allāh [s.w.t] so sogoan (btad a kokoman) sii sa langit na kayatn o manga Malāikat so manga papak iran sa kapangalimbabaan ko katharo o Allāh [s.w.t] sa datar o sowara a taginting a mariringkit ko lakongan a ator, na amay ka mapokas so kawan ko manga poso iran na tharoon iran a: Antonaa i pitharoo Kadnan iyo? Pitharo iyan so Bnar, a skaniyan so lbi a Maporo a lbi a Mala.

Manga oripn o Allāh, so manga Malāikat na mbidabida siran i pangkatan ko kiyaadna kiran o Allāh [s.w.t], ago mbidabida siran sa kabagr, a aya bo a matao ron na so Allāh [s.w.t]. Sii ko Ayah a paganay tano a batiyaan na miyaaloy niyan a so Malāikat na adn a phapapak on sa dowa, na adn a phapapak on sa tlo na adn pman a phapapak on sa pat, go so salakaw roo ko kadakl sa karina oto sa mbidabida so kiyaadna kiran ko kabagr ago so kagaan ko giikathotogalin. Piyanothol o Muslim a phoon ko Ibn Mas'ud a so Rasūlullāh ﷺ na miyailay niyan so Jibril a adn a papak iyan a nm (600) gatos a kadakl iyan. Sa so kadakl o papak o Malāikat na karina oto ko kagaan ago kabagr ko giikinggolalann ko manga sogoan o Allāh ago so kipzampayin ko Wahī niyan ko manga Sogo iyan a manga Nabī.

Pitharo o Allāh [s.w.t] ko bandingan iyan ko Malāikat a:

وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ، وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ، وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ (الصَّافَات ١٦٤-١٦٦)

Da a pd rkami inonta a adn a darpa iyan a mattndo, go mataan a skami na khizasaap kami, go mataan a skami na giiami ipanasbih so bantogan o Allāh (As Saffat 164-166).

Pitharoo Ibn Kathir a: Daa pd sa Malāikat inonta a adn a darpa iyan a missnggay sii ko manga langit ago adn a manga tampata iran ko kapzimbaa iran ko Allāh [s.w.t] a di ran oto khalampasan ago di ran khaliyo.

Pitharoo Ibn Asakir a so Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo iyan ko manga sahabah niyan a: Gomiyalik so langit a miyapatot on a kagalikt iyan, a da dn a ba on khabtadi sa palad a ski inonta a adn a Malaikat on a romoroko odi na somosojud, oriyen iyan na biyatiya iyan so *Ayah* a miyaaloy sa poro.

So Manga Galbk o Manga Malāikat:

Adn a galbk o Malāikat sii ko doniya o manga niyawa, go sii ko doniya o waraan, ago adn a kitotompok iran a mattndo ko manosiya.

So manga galbk iran ko doniya a rahasiyan na pd on so: Giiran kapanasbih sa kapzotiya iran ko Allāh [s.w.t] sii ko langit ago so kasosojud iran on, so kakhokoliling iran ko mlilibta ko *Arsh* (panggaw) sa iptasbih iran so bantogan o Kadnan iran (Az Zumar 75), so kaawidi ran ko Arsh, sa

ipthasbih iran so ingaran o Allāh (Gafir 7), so kapzold iran ko manga taw ko sorga sa pzalamn iran so manga taw ron. (Ra'd 23-24), so kapziksaa iran ko manga taw ko naraka (Tahrim 6).

So Kipthoronn ko Wahi:

Pd ko galbk o Malāikat so kipthoronn ko Wahī o Allāh, sa aya pthoron ko Wahī o Allāh [s.w.t] na so *Jibril Alayhis Salam*. Pitharoo Allāh [s.w.t] a:

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ (البقرة ٩٧)

Tharoangka a sa taw a miyaadn a ridoay o Jibril na mataana skaniyan (a Jibril) na initoron iyan (so Wahi) sii ko poso oka sa sogoan o Allah a babagn iyan so miyaonaan iyan (Al Baqarah 97).

So Jibril na pmbthowan o Qur'ān sa *Ar Ruhul Amin* (Niyawa a Kasasarigan) pitharoo Allah [s.w.t] a:

وَأَنَّهُ لَنَزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ (الشعراء ١٩٢-١٩٤)

Go mataana skaniyan (a Qur'ān) na initoron o Kadnan o manga kaadn, a initoron skaniyan o Ar Ruhul Amin (jibril) sii ko poso oka, ka an ka mabaloy a pd ko pphamarinta a pphangangalk ko siksa (Shu'ara 192-194).

Go bithowan skaniyan a Jibril o Qur'ān sa *Ruhul Qudus*, pitharoo Allah [s.w.t] a:

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ (النحل ١٠٢)

Tharoangka a initoron skaniyan (a Qur'an) o Ruhul Qudus (Jibril) a phoon ko Kadnan ka a minggolalan sa bnar (An Nahl 102).

Go bithowan so Jibril sa ingaran a *An Namus*, sa datar o kiyatharoa on o *Waraqah Bin Nawfal* ko Rasūlullāh [s.a.w] ko paganay ron a katoron o Wahi a: Sabnar a miyakaoma rka so *An Namus* (Jibril) a so piyakatoron o Allāh ko Musa. Adn a masa a pphakaoma so Jibril ko Rasūlullāh [s.a.w] sa bontal a manosiya, na adn pman a masa a makaiibarat sa taginting a bathing a mariringkit so sowara niyan.

Pitharo o Rasūlullāh [s.a.w] ko hadith a piyakambowat o *Ibn Abi Ad Dunya* ago so *Al Hakim* a phoon ko Ibn Mas'ud a so Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo iyan a:

إِنَّ رُوحَ الْقُدُسِ نَفَثَ فِي رُوعِي أَنَّ نَفْسًا لَنْ تَمُوتَ حَتَّى تَسْتَكْمِلَ رِزْقَهَا ، فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَجْمِلُوا فِي الطَّلَبِ.

Mataana so Ruhul Qudus (Jibril) na iniyop iyan ko poso akn (iniwahi niyan rakn) a langowan a ginawa na di dn matay taman sa di niyan matarotop so pagpr iyan (di niyan malngan so rizkhi niyan) na kalkn iyo so Allah sa lalanat kano ago phipiyapiya kano ko giiniyo kaplobaa ko rizkhi niyo.

Manga oripn o Allāh, aya pman a galbk o manga malaikat ko Doniya o Waraan ago sii ko manosiya, na so manga Malāikat na siran i giinggiragiray ko manga btad o doniya ko kapphakasambra ko ndo' ago so kapphalalagoy o gabon ago so kaphthoron o oran, ago so kaphagthoo mangngtho, ago so salakaw san a di mapayag ko kailay o manosiya ago di khagdam o manga anggawta o kagdam ko lawas (*hawās*).

Go so sabaad a Malāikat na di ran dn bblagn so manosiya ko kaoyagoyag iyan ago sii ko oriyen o kapatay niyan, sa pitharoo Rasūlullāh [s.a.w] a:

إِنَّ مِنْكُمْ مَنْ لَا يُفَارِقُكُمْ إِلَّا عِنْدَ الْخَلَاءِ ، وَعِنْدَ الْجَمَاعِ ، فَاسْتَحْيُوهُمْ وَأَكْرِمُوهُمْ.

Mataan a pd iyo (so malaikah) a di kano iran dn bblagn inonta bo igira zisii kano sa diyamban, ago sii ko masa a kaphlawasi niyo ko karoma niyo, na kayaen iyo siran ago sakawa niyo siran.

Manga oripn o Allāh, aya inisogo o Allāh a kikhayaan kiran ago kazakawa kiran na so di kapthalandiyang o manosiya mapiya daa pd iyan sabap sa so Malāikat na makaoobay ron a di

niyan khailay, sa patot ko manosiya a kambibilangataw niyan ko kisisibay niyan ka giyoto dn i sakasakaw niyan ko manga Malāikat, so manga loks tano na minimbayok iran angkoto a kasanggila iran o ba pkhadiyampa so manosiya ka mala so paratiyaya iran ko kaaadn o manga Malāikat minsan pn korang so knal iran ko agama Islam, sa pitharo iran so: **Khaya ka pn sa ilag**, aya maana niyan na go phoon adn a lbo a mayto na pangangaliingka dn o ba ana makadiyampa rka, na so mangadai so Malāikat a pkhailay ka niyan sa gagawii dawndaw a di ngka khailay.

Pitharoo Rasūlullāh [s.a.w] a:

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

إِنَّ لِلشَّيْطَانِ لَمَّةً بَابِنِ آدَمَ ، وَلِلْمَلَكِ لَمَّةً ، فَأَمَّا لَمَّةُ الشَّيْطَانِ فَيَعَادُ بِالْشَّرِّ وَتَكْذِيبُ بِالْحَقِّ ، وَأَمَّا لَمَّةُ الْمَلَكِ فَيَعَادُ بِالْخَيْرِ وَتَصْدِيقُ بِالْحَقِّ ، فَمَنْ وَجَدَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ مِنَ اللَّهِ ، وَلِيُحْمَدِ اللَّهُ ، وَمَنْ وَجَدَ الْآخَرَ فَلْيَتَعَوَّذْ مِنَ الشَّيْطَانِ .

Mataan a adn a rk o shaytan a waswas ko mbawataan o Adam, sa datar oto a adn mambo a poyapoy ron o Malāikat a mapiya, na aya waswas o shaytan na so kipthitkn iyan sa poso o taw ko manga talad a marata ago so kapakambokhaga ko Bnar, na aya pman a poyapoy o Malaikat ko taw na so kipthitkn iyan on sa poso iyan ko talad a kanggolawla sa mapiya ago so kapangimbunara ko Bnar, na sa taw a magdam iyan oto na knala niyan a phoon oto ko Allāh sa bantoga niyan so Allāh, na sa taw a makagdam sa salakaw roo na lindong ko Allāh phoon ko shytan, oriyen oto na biyatiya o Rasūlullāh [s.a.w] so katharo o Allāh a:

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

So shaytan na ipndiyandi iyan rkano so kamrmr go ipzogo iyan rkano so piyakasisingay a dosa, na so Allah na adn a ipndiyandi iyan rkano a rila ago kalbihan a phoon on, so Allāh na Makaangkos a lbi a Matao (Al Baqarah 268).

Manga oripn o Allāh, pd sa manga galbk o Malāikat so kipphamangnin iran ko manga mu'min sa kadaan siran sa manga dosa ago ikalimo siran o Allāh ago pakasoldn iyan siran ko sorga, go ipphamangni ran so taw a baramora sa kapakandakla o Allāh ko rizkhi niyan on, ago ipphamaninta iran so taw a maligt sa binasaan o Allāh so tamok iyan ago laklakn iyan. Pd a galbk iran a phagaminn iran so pangni o Mu'min, sa katarimaa on o Allāh, go pndarpaan o manga Malāikat so sambayang o Mu'min a zobo ago so sambayang iyan a Asar, sa adn a Malāikat ko kagagawii a totonggoan iran so taw ago sii ko kadawndaw, na aya giiran kazambi na sii ko sambayang a Zobo ago so sambayang a Asar ko kapphamanik iran sa langit. Pthoron so sabaad a Malāikat ko taw a pmbatiya sa Qur'ān, go phliyotn iran so manga kalilimod odi na koliling a phagalowin iran so tadntadm ko Allāh, go so sabaad a Malaikat na ipphamangni ran sa kapakaslang sa maliwanag so manga Mu'min, ago so manga taw a manga ala i katao ko agama, taman sa miyaaloy ko hadith o Rasūlullāh [s.a.w] a so manga Malāikat na pkhayatn iran so manga papak iran ko taw a giithontot sa katao sa kasosoat ko giiniyan nggalbk (piyanothol o Abu Daud ago so Tirmidi). Pthoronan o Malāikat so dowa kataw a mu'min a mimbisilai siran sa pantag ko kaphagariya iran ko Allāh sa da dn a sabap a rowar roo. Inaloy o Rasūlullāh [s.a.w] a amay ka so Allāh na kababayaayan iyan a isa a oripn iyan na talowan iyan so *Jibril* na tharoon iyan on a sakn na kiyababayaayan akn si polan na kababaya ingka, na kababayaayan skaniyan o Jibril oriyen iyan na mananawag ko langit sa tharoon iyan a mataan a so Allāh na pkhababayaayan iyan si polan na kababayai niyo skaniyan, na kababayaayan skaniyan o manga Malāikat ko langit, oriyen iyan na ibtad a rk iyan so katatarima o manga amal iyan ko lopa.

Pd a galbk o manga Malāikat a ipzorat iran so manga galbk o manosiya so manga pipiya on ago so manga rarata on sa panoratan a mapagiiyasa a imbgay ko manosiya ko alongan a Qiyamah, palaya dn anan miyaaloy ko Qur'ān ago sii ko sabdan o Rasūlullāh [s.a.w]. Pd ko galbk o Malāikat so kapthonggosa ko manga niyawa o taw a phatay so mu'min ago so kafir.

Manga oripn o Allāh, so manga ngaran o manga Malāikat na di rki tano mapayag so kadaklan on, sa aya bo a miyaaloy ko Qur’ān a bathk so ngaran iran na so *Jibril*, so *Mikal*, ago so *Mālik*, a skaniyan i komikibir ko Naraka Jahannam. So pman so kadaklan ko manga Malāikat na da rkitano pagikayata o Qur’ān so manga ingaran iran, sabap sa so katokawi tano ko manga ngaran iran ago so di tano ron katokawi na mlagid, sa aya inipaliyogat o Islam a katao na so katao a omapapas rkitano so katokawi ron na khabinasa so kaoyagoyag tano sangkai a doniya ago sii ko alongan a maori, giyanan i sabap a aya dn a pagampaganay a ipaliyogat o Allāh a katao na so kaknala ko btad o agama Islam, sa managipoon ko kaknala ko Allāh, ago so manga rokon o Iman ago so Islam a skaniyan i manga bandingan angkai a manga khutbah a maka pzasalonoay ko oman alongan a Jumuah ko kalangkapan a manga Masjid sa Metro Manila ko khagampasan on a galbk o manga pagari niyo a manga ulama.

Manga oripn o Allāh, so knal ko agama na paliyogat a tinanggisa (*fardh ayin*), a odi paganada na khisiksa ko taw, na so kaknala ko manga pd a katao na matag paliyogat a ampl (*fardh kifa’i*) a kna o ba langowan a taw na piyaliyogatan sa kabaloy niyan a doctor (pamomolong) odi na engineer, odi na abogado. Ogaid na paliyogat ko pizakatawan a kaknala niyan ko agama niyan ka odi niyan paganada na khiziksa on ago matatangkd a khadadag amay ka talikhodan iyan so manga ndao o agama niyan, na so taw a dadag na aya tampata iyan na so apoy o naraka. Sa so Pangadapan a Islam a makatitindg imanto sa Quiapo na zakodowan iyan so pagtaw a Mranaw sa kaknala iran ko agama iran sa o adn a manga pakaiza iyo ko agama na pphamisita kano ron sa phagizaan iyo ron, ka an kano iran pkhabgi sa ndao ko agama niyo ago makala so katao niyo ron.

So Kaparatiyayaa ko Malāikat:

Manga oripn o Allāh, giyanan i sabaad a btad o Malāikat sii ko doniya a niyawa ago sii ko doniya a waraan sangkai a kibabatog, go giyanan i kikokoyapt iyan ko manosiya sangkai a kibabatog tano, ago sii ko doniya a phakatalingoma ko oriyen o kapatay.

Sabap san na kiyatokawan tano a mataan a so Allāh na biyaloy niyan so kaparatiyayaa ko Malaikat a onayan a ika dowā ko paratiyaya, sa pharatiyayaan tano so kabbnar o kaaadn o Malāikat, go so manga galbk iran a inaloy o Qur’ān ago so Sunnah o Rasūlullāh [s.a.w], so manga ropaan iran ago so waraan iran, go so kapakikhoyapta kiran sa nggolalan ko kasotiya ago so kalompiyowa ko manga poso tano ago so kasimbā tano ko Allāh sa tarotop a simba.

Sa so kaparatiyaa o taw sa mataan a adn a Malāikat a tomotonggo on ko kadawndaw ago sii ko kagagawii a pzorot ko amal iyan a mapiya ago marata, na amay ka thitho so paratiyaya niyan roo na phakasapar on oto ko kapakang golawla sa manga dosa ko masa a kisibisay niyan a daa a pd iyan sabap sa kagiya katawan iyan a adn a tomotonggo on a di niyan khailay.

Sa anda i kisampay san o manosiya sangkanan a datar anan a kagdam na khamataanan iyan so ongangn a maporo a so inadnan ko manosiya a skaniyan so katonaya ko sarig o kaoyagoyag ago so khitindgn ko kapakasasambi o manosiya a ptharagombalay ko doniya sa onot ko kabaya o Allāh. Misabap san na miyaadn so kaparatiyayaa ko Malāikat a pd ko tanda o kaphiyapiya ago kapangongonotan ago papata a toos ko kapangingimbār ago so kala o kalk ko Allāh.

Mataan a so paratiyaya na daa kakhamataani ron inonta bo amay ka paratiyayaan o manosiya angkanan a doniya a rahasiyan (*spiritual world - al ālam ar rūhī*) sa paratiyayaa a daa khisogat on a kazasangka, ago paratiyayaan iyan angkai a doniya a barandiya (*material world – al ālam al mādī*) a skaniyan na tanda o Allāh a kasasandngan a pkhailay a patot a masabot so waraan iyan ago mapakapagayon ago so kitab o Allāh a pmbatiyaan a so Qur’ān. Sa so waraan o Qur’ān ago so waraan o doniya na di makapzopaka ka magpda a palaya anan tanda o Allah ko manosiya, sa phangongonotan tano ko katharo o Qur’ān, sa di tano pmbabago ko btad o agama ka khaadn so *bid’ah* a kapanarangkonni sa di pd ko agama a phakadadag, na pmbagobago tano ko btad o doniya ka ron so kapakaozor o kaoyagoyag, ago skaniyan i blangan o kambagobago, sa kasawiti

ko pithibarang a pananding o Allāh a kamapiyaan o manosiya. Ogaid na giyangkai a masa tano na kklidn o manga Muslim ka sii siran giimbabago ko agama a misabap on na mindakl so *bid'ah* a lalan ko kadadag, na sii siran mabbrn ko sabot ko doniya sa di ran igagatang ago di ran irrngd so kaknala on a kiyasabapan sa kinitanan iran sabap ko korang so sabot iran ko waraan angkai a doniya a pphagintawan iran, sa aya miyakanggonan on na so manga taw a kna o ba kiran pakapanonompanga so kiyaadna on, ka amay ka tanodan na sakodo anan o Allāh ko miyamaratiyaya sa kaosara iran on a mabaloy a bagr iran ago bagr o agama iran.

Manga oripn o Allāh, giyanan i btad o kaparatiyayaa ko Malāikat o Allāh, sa kna o ba aya kapharatiyayaa kiran na ba tano siran phanongganoya (phangaramata) a salakaw ko Allāh sa phamangni tano kiran sa tabang ago safaat ka ogiyanan i masowa na sabnar a miyakasilay so paratiyaya tano sii kiran ago khabaloy tano a manga pananakoto, sabap sa kiya tokawan tano a so Malāikat na da a ba niyan kapakambabayabaya sa aya bo a mapnggalbk iran na sa isogo kiran o Allāh, sabap roo na o panongganoya tano siran sa pantag sa kapamangni odi na kapakakowa sa limo na matatangkd a daa khibgay ran rki tano a shayi sabap sa makaliliyo to ko waraan iran, sa aya bo a mapnggalbk iran na sa iphaliyogat kiran o Allāh.

Sabnar a miyadadag so manga pananakoto gowani a tharoon iran a so manga Malāikat na manga babay a manga wata o Allāh, sa miyamokhag siran sa pitharo iran so nganin a daa tanda iran ko kabbnar angkoto a pangantap iran.

Manga oripn o Allāh giyanan i lalan o manga Nabī ago so miyamaratiyaya a so kiyasawaan so manga pagns o kamataan anan sii ko manga kailay ran na siyabot iran ko waraan o kibabatog so nganin a da sabota o manga taw a dadag a salakaw kiran. Pitharoo Allāh a:

آَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ (البقرة ٢٨٥)

Piyaratiyaya o Rasūl so nganin a initoron on a phoon ko Kadnan iyan, go so miyamaratiyaya na oman i isa kiran na piyaratiyaya niyan so Allāh, go so manga malaikat iyan, go so manga kitab iyan, ago so manga Sogo iyan (Al Baqarah 285).

Manga oripn o Allāh, pangnin tano ko Allāh a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pphamakin'gn iran so katharo na phagonotan iran so lbiron a mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

DOWAA KO IKA DOWA A KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko **Allāh** ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so miyamatay kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr angka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mrmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapanangilai ami ron.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolangon iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....